سرآمد اقتصاد

دوشنبه- ۲۵ آبان ۱۴۰۵- سال دوازدهم- شماره ۲۶۳۶

بررسی «سرآمد» الزامات تحقق سیاست‌های دریامحور

۱۰ الزام راهبردی تحقق سیاست‌های کلی دریامحور

«توسعه دریامحور» از سیاست‌گذاری تا ضرورت اقدام و نظارت راهبردی

سرآمد گروه تحلیل - حبیب‌الله فتاحی اردکانی

– در یک دسته‌بندی و تحلیل و ارزیابی کلی می‌توان گفت که سیاست‌گذاری کلی دریامحور در مجموعه سیاست‌گذاری‌های کلی مجمع در سنوات اخیر که حدوداً تاکنون در ۳۸ بسته سیاستی در موضوعات مختلف تدوین و ابلاغ شده است از لحاظ سطح و اهمیت و مشارکت و هم‌افزایی دستگاه‌های هر سه قوه و اهداف مهم تعیین شده از ارزش و اهمیت خاص برخوردار بوده و در زمره سیاست‌گذاری‌های کلی موفق به حساب می‌آید که هم اکنون پیشرفت نسبی در پی داشته است، اما برخی حوادث و پیشامدهای مختلف سیاسی، اقتصادی، نظامی بر روند اجرایی آن تأثیر گذاشته و جنگ تحمیلی دوم و سوم و آسیب‌های معمول و موجود در حوزه اجرایی کشور نیز آن را تحت تأثیر خود قرار داد که لازم است در این فرصت با بررسی و بازنمایی ابعاد مختلف، راه‌های جدیدی برای تحقق آن جستجو و دنبال شود. لذا به این مناسبت به نکاتی اشاره می‌گردد.

ظرفیت‌های تاریخی و اقتصادی دریا و عقب‌ماندگی ایران در بهره‌برداری از آن

ورود به حوزه سیاست‌های کلی دریامحور از کارهای بدیع و از طرفی جبران عقب‌ماندگی در این حوزه بود چرا که در کنار دیگر حوزه‌های سرزمینی و مرزی برخورداری کشور از سواحل طولانی آبی اعم از کرانه و پس کرانه‌ها در شمال و جنوب کشور علی‌رغم سوابق تاریخی گذشته ایران در یکه‌تازی کشتیرانی و سفرهای دور از مسیر دریاهای جنوب، شرق جهان این فرصت عظیم را بعضاً بلااستفاده رها کرده بود و در مقایسه با دیگر حوزه‌ها فعالیت‌های اقتصادی و تجاری در این عرصه اندک و محدود شده بود که این وضعیت جوابگوی نیازهای کشور در حال و آینده نبود. از متون تاریخی و جغرافیا گرفته تا حوزه فقه و حدیث، از گذشته تا به امروز در مباحث ژئوپولتیک و ژئواستراتژیک و ژئواکونومیک توجه به دریاها و اقیانوس‌ها و به دنبال آن دست‌یابی به آب‌های آزاد جهت تجارت و ارتباطات بین‌المللی و استفاده از مواهب بی‌پایان دریا به عنوان زمینه‌های رشد و توسعه و فتح قله‌های مهم توصیه شده و اتفاقاً امروز در اوج مباحث فناوری اطلاعات و هوش مصنوعی و چشم‌انداز آینده اهمیت آن از گذشته نیز در رفع نیازهای مختلف دولت‌ها و کشورها بیشتر شده که بدون شک بهبود کیفیت زندگی و ارتقای محیط زیست به آن وابسته است.

کارکرد سیاست‌های ۹گانه در توسعه و همکاری‌های بین‌المللی

اجرای این سیاست‌های ۹ گانه علاوه بر این که در انسجام و هم‌افزایی دستگاه‌ها در اجرای طرح‌های ملی و بین‌المللی، حفاظت از زیست‌بوم‌های مرزی و دریایی، بهره‌برداری مشترک و پایدار از منابع، استفاده از مسیرهای دریایی، انجام تعهدات و توافقات بین‌المللی، راه‌های قانونی حل اختلافات مرزی مؤثر است می‌تواند محور اساسی رشد و توسعه آینده کشور را در خلق افق‌های جدید همکاری بر مبنای چشم‌انداز آینده را شکل بخشد و صلح و ثبات بین‌المللی را در تعقیب آینده بهتر در سطح جهانی محقق سازد.

ضرورت نظارت راهبردی و هماهنگی دستگاه‌های اجرایی

این سیاست‌های کلی علاوه بر این که مشخصاً و به عنوان بسته‌ای مستقل از سوی رهبر شهید انقلاب در زمان خود ابلاغ گردید، با ورود حوزه‌های نظامی و امنیتی به این بحث برای اولین بار و تعریف محورهای اجرایی و برنامه‌ها و پروژه‌های مشخص برای آن در خلال برنامه هفتم و حضور پررنگ و پرحجم دستگاه‌های هر سه قوه با تعیین نماینده ویژه دولت در این خصوص، افق‌های روشنی را برای طی مسیر خودکفایی ملی و توسعه و پیشرفت فراهم نموده است که از الزامات و پیوست‌های اجرایی آن همانا اعمال کنترل و نظارت راهبردی است تا بر اساس جداول عملکردی میزان تحقق و پیشرفت اقدامات به صورت زمان‌بندی شده و پروژه‌محور انجام شود که البته در این مسیر همکاری همدلانه سایر دستگاه‌های مسئول نیز در هر سه قوه ضروری و الزام‌آور است.

در همین راستا بحث نظارت راهبردی مطرح می‌شود که رهبری برابر قانون (اصل ۱۱۰) آن را بر عهده مجمع نهاده و مطابق ماده ۹ ضوابط اجرایی هیأت عالی نظارت مجمع، همکاری تمام دستگاه‌های نظارتی نیز ضروری است.

دیپلماسی دریایی و ضرورت توسعه همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی

از نکات عطف این سیاست‌ها در مقایسه با دیگر سیاست‌های کلی پیش‌بینی مسیر دیپلماسی است که وزارت امور خارجه و وزارت کشور، نیز مطابق بند ۳ در تسهیل و توسعه سرمایه‌گذاری و مشارکت داخلی و خارجی، بند ۵ در ممانعت از تخریب محیط زیست دریایی توسط کشورها، بند ۷ در توسعه اقتصادی و تجاری و سرمایه‌گذاری در طرح‌های بزرگ مقیاس و دانش‌بنیان زیرساختی تولیدی و خدماتی با کشورهای همسایه و سایر دولت‌ها است که مستلزم اتخاذ دیپلماسی دریایی مؤثر به منظور بهره‌گیری از ظرفیت‌های دریایی و حضور مؤثر در معابر بین‌المللی است.

برنامه جامع دولت و سهم دستگاه‌ها در توسعه سواحل و اقتصاد دریا

علاوه بر تکالیف مرتبط با این سیاست‌ها در برنامه هفتم، برنامه جامعی برای تحقق آن در سال ۱۴۰۳ به تصویب هیأت وزیران رسیده که سهم کلیه دستگاه‌های مسئول در هر بخش اعم از؛ تعیین تکلیف مستحدثات اراضی ساحلی، اقتصاد دریا، حریم‌های جغرافیایی و دفاعی، آمایش سرزمینی و مسائل شهرسازی، حوزه بنادر و دریانوردی، جذب و نگهداشت جمعیت در قلمروهای مستعد جنوب، توسط زیرساخت‌های مناطق شهرنشینی ساحلی، ترسیم نقشه جامعه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و توسعه صیادی و کشاورزی و ... به منظور تحقق توسعه متعادل، متوازن، پایدار سرزمینی و تنوع‌بخشی به اقتصاد و تولید کشور تعیین شده که میزان تحقق آن توسط هر یک از دستگاه‌ها در سال‌های برنامه بایستی به صورتی مستمر و علی‌الدوام رصد و پیگیری شود.

خلیج‌فارس، مَکُران و تنگه هرمز در راهبرد توسعه آینده ایران

این سیاست‌ها در نگاهی کلان و آینده‌نگرانه نیز حاکی از قصد و هدف درازمدت جمهوری اسلامی ایران در اهمیت بخشیدن به ارزش‌های پهنه آبی خلیج‌فارس و عرصه‌های ساحلی و دریایی کرانه‌های مَکُران و تنگه هرمز در ابعاد مختلف اقتصادی، امنیتی و ژئوپولتیکی است که هرگونه برنامه و اقدامات پیش‌روی دستگاه‌ها در این مناطق را متأثر از خود می‌سازد و مستلزم یکپارچه‌سازی تصمیمات و اقدامات، مدیریت چابک و کارآمد، انسجام و هماهنگی و هم‌افزایی عملیاتی در هرگونه اولویت‌بخشی و فعالیت‌های عمران و اجرایی است تا ظرفیت‌های عظیم مورد نیاز محور آینده توسعه و تحول در بخش‌های گوناگون را در آینده فعال نموده و فرصت‌ها و تهدیدات (خارجی) و ضعف‌ها و نقاط قوت (داخلی) کشور را در این حوزه‌ها پوشش دهد.

جنگ اخیر و اهمیت موقعیت دریایی ایران در معادلات منطقه‌ای

جنگ تحمیلی اخیر آمریکایی، صهیونی بر علیه ایران که هم اکنون خلیج‌فارس و تنگه هرمز صفحه اصلی زورآزمایی قدرت های فرامنطقه‌ای در برابر جمهوری اسلامی گردیده است. نشان‌دهنده این واقعیت بود که محور اصلی و آتی رقابت‌های اقتصادی، نظامی، سیاسی از مسیر دریاها، تنگه‌ها و کدیورهای آبی است و کشورهایی که در این حوزه برنامه‌ریزی و آمادگی لازم برای مواجهه با تهدیدات داشته باشند خواهند توانست با فرصت‌سازی مسیرهای بین‌المللی رشد و توسعه از طریق تبدیل موقعیت جغرافیایی و دریایی‌ها ثروت آینده خود را در جهان در حال تغییر پیش‌رو تضمین و تهدیدات مختلف نظامی و امنیتی دیگران نیز خنثی نمایند.

سهم دریا در اقتصاد ایران و مقایسه با ظرفیت‌های جهانی

داده‌های زیر اهمیت دستگاه‌ها را در اجرایی نمودن مسئولیت‌های‌شان در قبال این سیاست‌های کلی دوچندان می‌سازد.

امروزه بنادر اقتصاد دریامحورها (Economy Blue) در دنیا اولویت اصلی است.

پیش‌تازی چین و تایوان با حدود ۵۰ درصد اقتصاد (تولید ناخالص) به دریا وابسته است.

تاکنون ۵درصد از ظرفیت سواحل کشور استفاده شده است (۹۵درصد مغفول مانده).

درصد قابل توجهی از کل مرزهای ایران، مرزهای آبی و دریایی است.

با احتساب تمام فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی ایران سهم دریا ۱۰درصد تولید ناخالص داخلی است.

این میزان بدون احتساب نفت و گاز حدود ۱ درصد و با احتساب آن ۲درصد است.

الزامات اجرایی برای تحقق سیاست‌های کلی دریامحور

آن‌چه که به عنوان پیشران برای تحقق سیاست‌های کلی در قالب برنامه‌های راهبردی، عملیاتی به عنوان الزام به نظر می‌رسد طراحی و اجرایی‌سازی سازوکارهایی از جمله در محورهای ذیل است که بر بهینه‌گی و کارآیی این روند خواهد افزود:

۱- تدوین برنامه مشخص اجرایی و قابل راستی‌آزمایی برای هر بخش.

۲- ارزیابی و نظارت راهبردی بر فرآیندهای عملیاتی طرح ها و پروژه‌های مربوط.

۳- ضرورت هم‌افزایی و هماهنگی کلیه دستگاه‌های مسئول.

۴- مشخص کردن سهم خارجی و بین‌المللی کشورها.

۵- گسترش ارتباطات مرزی و استفاده از ظرفیت‌های مشترک.

۶- تأمین و ارتقای سرمایه انسانی و مدیریتی مورد نیاز.

۷- بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی.

۸- تقویت زیرساخت‌ها در همه جوانب و امور اجرایی.

۹- اجرای پیوست‌های فرهنگی، محیط زیستی، امنیتی و ... لازم.

۱۰- توجه خاص به مقوله جلب و جذب سرمایه‌گذاری داخلی- خارجی.

گفت و گو

مقام مسئول در سازمان حفاظت محیط زیست به سرآمد خبر داد:

بازیافت روزانه ۱۰ تن پلاستیک در بهشهر؛ تولید سه تن گرانول و کیسه زباله

مدیرکل دفتر بررسی و مقابله با آلودگی دریایی سازمان حفاظت محیط زیست از برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی خط بازیافت پلاستیک در سایت مدیریت پسماند بهشهر خبر داد و گفت: این مجموعه براساس برآوردهای اولیه، ظرفیت جداسازی و بازیافت روزانه ۸ تا ۱۰ تن پسماند پلاستیکی و تولید حدود سه تن گرانول یا کیسه زباله پلاستیکی را خواهد داشت.

امید صدیقی در گفت‌وگو با اقتصاد سرآمد از برنامه‌ریزی برای راه‌اندازی خط بازیافت پلاستیک در سایت مدیریت پسماند بهشهر خبر داد و گفت: این مجموعه براساس برآوردهای اولیه، ظرفیت جداسازی و بازیافت روزانه ۸ تا ۱۰ تن پسماند پلاستیکی و تولید حدود سه تن گرانول یا کیسه زباله پلاستیکی را خواهد داشت.

مدیرکل دفتر بررسی و مقابله با آلودگی دریایی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به برنامه‌های پیش‌بینی‌شده برای بهبود مدیریت پسماندهای پلاستیکی در مناطق ساحلی دریای خزر اظهار کرد: یکی از طرح‌های مهمی که در چارچوب پروژه مدیریت زباله‌های دریایی دنبال می‌کنیم، ایجاد خط بازیافت پلاستیک در سایت مدیریت پسماند بهشهر است.

این مقام مسئول در سازمان حفاظت محیط زیست افزود: در این طرح، پلاستیک‌ها و کیسه‌های نایلونی از جریان پسماند جدا می‌شوند و پس از طی مراحل آماده‌سازی و بازیافت، به مواد اولیه مورد نیاز برای تولید کیسه زباله تبدیل خواهند شد.

وی با اشاره به ظرفیت سایت مدیریت پسماند بهشهر تصریح کرد: روزانه حدود ۲۰۰ تن زباله از شهر بهشهر و شهرهای اطراف به این سایت وارد می‌شود و این مجموعه از امکانات و زیرساخت‌های مناسبی برخوردار است. بر همین اساس، قرار است با ایجاد یک سوله و نصب تجهیزات مورد نیاز، کیسه‌های پلاستیکی از خط مدیریت پسماند جدا و جمع‌آوری شوند.

صدیقی ادامه داد: در این مجموعه، مراحل تفکیک، شست‌وشو، خشک کردن و خردایش پلاستیک‌ها انجام می‌شود و مواد حاصل پس از فرآوری به گرانول پلاستیکی تبدیل خواهند شد تا برای تولید کیسه زباله مورد استفاده قرار گیرند.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان خراسان رضوی اداره ثبت اسناد و املاک حوزه ثبت ملک مشهد ناحیه یک هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۱۴۰۵۶۰۳۰۶۰۰۳۰۰۱۴۹۵ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک مشهد ناحیه یک تصرفات مالکانه بلا معارض متقاضی خانم صدیقه سرفرازی فرزند محمدرضا بشماره شناسنامه ۳۲ صادره بیرجند از ششدانگ یک باب ساختمان به مساحت ۱۴۴ متر مربع قسمتی از پلاک ۲۳ اصلی اراضی بازه شیخ واقع در بخش ۹ حوزه ثبت ملک مشهد واقع درمشهد مفتح شرقی عباس آباد شیر نژاد امام علی شمالی ۲ سمت راست پلاک ۳۰ خریداری از مالک رسمی آقای محمد علی رجب پور محرز گردیده است. لذابه منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.م الف:۱۰۰۴۲

تاریخ انتشار نوبت اول : ۱۴۰۵/۰۸/۰۹ تاریخ انتشار نوبت دوم : ۱۴۰۵/۰۸/۲۵

هادی نیکوفکر-رئیس ثبت اسناد و املاک منطقه یک مشهد